

Jaarverslag 2020

Commissie van Toezicht bij de
P.I. Achterhoek
te Zutphen

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Inrichting	4
2.1. De commissie van toezicht	4
2.1.1. De samenstelling van de commissie van toezicht	4
2.2. Deskundigheidsbevordering	4
3. Cijfers	5
4. De toezichthoudende taak	5
4.1. Contacten en samenwerking met de directie van de inrichting	5
4.2. Onderwerpen die in het verslagjaar nader zijn belicht	5
5. De adviestaak	6
6. De bemiddelingstaak	6
6.1. Het maandcommissariaat	6
6.2. De bemiddeling	7
7. De rechtsprekende taak	7
7.1. Cijfermatig overzicht	8
7.2. Doorlooptijden	8
7.3. Rogatoir verhoor	9
8. Conclusies	9
9. Bijlagen	10
9.1. Overzicht soorten klachten per onderwerp KLAVER	10
9.2. Managementoverzicht KLAVER	11
9.3. Totaaloverzicht KLAVER	12

1. Voorwoord

Wat begon als een normaal jaar veranderde drastisch met de uitbraak van Covid-19. Vanaf dat moment werd het jaar door dit virus gedomineerd. De met deze pandemie gepaard gaande maatregelen hielden een extra inperking van de vrijheid van gedetineerden in. Zo werd onder meer het bezoek opgeschort en kwam arbeid te vervallen. Wat in deze periode wel duidelijk zichtbaar werd is de flexibiliteit van de inrichting. Zo is in verband met de opschorting van het bezoek gestart met het aanbieden van beeldbellen voor gedetineerden. Hiervoor werd in eerste instantie gebruik gemaakt van Skype. Omdat dit veel problemen opleverde met de verbinding is dit op enig moment vervangen door Jitsi. Dit programma veroorzaakt veel minder problemen zodat de verbinding stabiel is. Verder is de arbeid al vrij snel weer opgestart en is ook het bezoek weer opgestart nadat er aanpassingen zijn gemaakt in de bezoekszaal in de vorm van plexiglas schermen. Daarnaast zijn in september van het verslagjaar twee ouder kind dagen georganiseerd. De mogelijkheid van beeldbellen is ook nadat fysiek bezoek weer mogelijk was bewaard gebleven omdat is gebleken dit voor veel gedetineerden, in verband met bijvoorbeeld reisafstand, een waardevol alternatief is voor regulier bezoek. Daarnaast geeft contact via beeldbellen voor de gedetineerde een inkijkje in zijn privéleven buiten de inrichting. Ook de commissie heeft laten zien dat zij flexibel is door haar werkzaamheden in aangepaste vorm op te pakken.

De commissie wil benadrukken dat dankzij het adequate optreden van directie en personeel van de P.I. Achterhoek de situatie rond de uitbraak van Covid-19 in het verslagjaar onder controle is gebleven. De getroffen maatregelen hebben ertoe geleid dat in het verslagjaar slechts één gedetineerde een positieve testuitslag had.

Tenslotte spreekt de commissie de hoop uit dat in het verslagjaar 2021 de maatregelen die zijn genomen in verband met Covid-19 komen te vervallen, gedetineerden weer meer vrijheden kunnen krijgen en het toezicht weer als vanouds vormgegeven kan worden.

Namens de leden van de Commissie van Toezicht bij de P.I. Achterhoek,

Dirk Vergunst, voorzitter.

2. Inrichting

Penitentiaire Inrichting (P.I.) Achterhoek is gevestigd in Zutphen. De inrichting heeft zowel de bestemming van gevangenis als Huis van Bewaring (HvB). Daarnaast is P.I. Achterhoek een inrichting voor stelselmatige daders (ISD) en kent de inrichting een afdeling voor bijzondere zorg, de extra zorg voorziening (EZV).

De inrichting heeft een zogenaamde A3-status. Dit betekent dat het beveiligingsniveau van de inrichting drie is op de landelijk geldende schaal van nul tot drie. P.I. Achterhoek beschikt over een capaciteit van 210 plaatsen voor mannelijke gedetineerden.

2.1. De commissie van toezicht

2.1.1. De samenstelling van de commissie van toezicht

Op 1 januari 2020 was de commissie van toezicht als volgt samengesteld:

- de heer mr. D. Vergunst, voorzitter, lid sinds 1 maart 2010;
- de heer W.J.G. Koekkoek, lid sinds 1 juni 2005;
- mevrouw M.J. Seijger, lid sinds 1 juni 2009;
- de heer G.J. van Dijk, lid sinds 1 juli 2011;
- mevrouw mr. M.G. Pekkeriet-Bischop, lid sinds 1 november 2016;
- de heer mr. G.R.G. Nijpels, lid sinds 1 mei 2019.

Per 1 februari 2020 is tot de commissie toegetreden de heer G.M.J. Meurs. Hij is werkzaam als projectbegeleider bij de Reclassering. De heer W.J.G. Koekkoek heeft zijn werkzaamheden voor de commissie van toezicht in het verslagjaar beëindigd.

Van de commissie van toezicht maakten deel uit een rechter, een officier van justitie, een advocaat, een projectbegeleider bij de Reclassering, een trajectbegeleider onderwijs, een lid algemeen bestuur waterschap en een (gepensioneerd) wethouder. De commissie van toezicht heeft twee openstaande vacatures.

Als voorzitter van de beklagcommissie traden op de heer mr. D. Vergunst, mevrouw mr. M.G. Pekkeriet-Bischop, de heer G.R.G. Nijpels en incidenteel de heer W.J.G. Koekkoek.

In dit verslagjaar is voor de commissie werkzaam geweest als secretaris mevrouw M. Gort, verbonden aan de rechtbank Gelderland, locatie Arnhem.

2.2. Deskundigheidsbevordering

Als gevolg van de maatregelen die zijn genomen in verband met de uitbraak van Covid-19 heeft de commissie in het verslagjaar geen activiteiten beoefend in het kader van deskundigheidsbevordering.

3. Cijfers

Het aantal plaatsen: 210

Het aantal plaatsen in het HvB regime: 60

Het aantal plaatsen in het gevangenisregime: 90

Het aantal ISD plaatsen: 48

Het aantal EZV plaatsen: 12

Het aantal gehouden beklagzittingen: 22 (waarvan 15 meervoudig en 7 enkelvoudig)

Het aantal zaken waarin schriftelijk uitspraak is gedaan (zonder mondeling behandeling): 108

4. De toezichthoudende taak

4.1. Contacten en samenwerking met de directie van de inrichting

In 2020 is de commissie van toezicht acht keer in vergadering bijeen geweest. Deze vergaderingen werden veelal bijgewoond door de plaatsvervangend vestigingsdirecteur, de heer W. van den Dam. Bij afwezigheid van de plaatsvervangend vestigingsdirecteur werd de vergadering bijgewoond door mevrouw E. Beltman, plaatsvervangend vestigingsdirecteur. Vaak was tijdens de vergadering ook de juridisch medewerker, de heer H.J. te Paske, aanwezig. De heren W. van den Dam en H.J. te Paske traden eveneens veelal op als vertegenwoordigers van de directie bij beklagzittingen.

De opstelling van de directie werd door de leden van de commissie als open en constructief ervaren. Over een weer was sprake van een kritisch betrokken houding.

4.2. Onderwerpen die in het verslagjaar nader zijn belicht

De commissie van toezicht heeft in dit verslagjaar een aantal specifieke onderwerpen nader belicht. De navolgende onderwerpen zijn in de vergaderingen van de commissie van toezicht met de directie in dit kader in het verslagjaar 2020 met name aan de orde geweest:

De voorzitter van de Gedeco is op zijn verzoek uitgenodigd om tijdens een vergadering van de commissie te delen waar de Gedeco tegenaan loopt. Uit dit gesprek zijn meerdere onderwerpen voortgevloeid die onder de aandacht zijn gebracht van de directeur. Onder meer aan de orde is gesteld de sociale verzorging van gedetineerden bij in vrijheid stelling. De inrichting zou zich onvoldoende inspannen voor een goede terugkeer van de gedetineerde in de maatschappij. In dit kader is ook gesproken over de onderbezetting bij de casemanagers en de werkdruk die casemanagers ervaren. Dit onderwerp is meermalen aan de orde geweest tijdens vergaderingen met de directeur. Inmiddels is de bezetting weer op orde.

De voorzitter van de Gedeco heeft verder aandacht gevraagd voor de algemene sfeer in de inrichting als gevolg van de uitbreiding van de capaciteit van de inrichting, de verharding van en de veranderende gedetineerdenpopulatie. Omdat de commissie deze geluiden vaker heeft gehoord, onder meer van gedetineerden tijdens gesprekken met de

maandcommissaris of tijdens zittingen van de beklagcommissie maar ook van personeel. Hierover is terugkomend gesproken tijdens overleggen met de directeur. Een pasklare oplossing hiervoor is echter niet voorhanden omdat de directeur geen invloed heeft op de problematiek van de in de inrichting geplaatste gedetineerden. Overigens bereikt de commissie geen andere signalen dan dat de bejegening van gedetineerden door inrichtingspersoneel respectvol is.

Aan de orde is geweest de ontvluchtingspoging van een gedetineerde die daarbij hulp van buitenaf heeft gekregen. De directeur heeft de voorzitter van de commissie hierover direct geïnformeerd en op de hoogte gehouden en heeft de commissie bijgepraat tijdens vergaderingen. Het voorval is binnen de inrichting geëvalueerd en het personeel dat aanwezig was tijdens de ontvluchtingspoging heeft evenals gedetineerden die hiervan getuige zijn geweest desgewenst hulp aangeboden gekregen.

In het komende verslagjaar zal de commissie het onderwerp bemiddeling nader belichten, hoewel daarbij direct al de opmerking wordt gemaakt dat de mogelijkheden van bemiddeling in verband met de maatregelen die zijn getroffen in verband met de uitbraak van Covid-19 op dit moment niet optimaal te benutten zijn.

5. De adviestaak

Een aantal punten dat ook onder het punt adviestaak zou kunnen worden geschaard, is hiervoor reeds besproken onder het punt toezichthoudende taak.

Gedurende het verslagjaar zijn door de commissie geen expliciete adviezen uitgebracht aan het Ministerie van Justitie, de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming of andere instanties en personen.

6. De bemiddelingstaak

6.1. Het maandcommissariaat

Zes leden van de commissie traden in het verslagjaar op als maandcommissaris, aan de hand van een vastgesteld rooster. Door de uitbraak van Covid-19 is er na de eerste lockdown een wijziging geweest in de werkwijze van de maandcommissaris. Waar eerst twee maandcommissarissen tezamen de inrichting bezochten is in eerste instantie overgegaan tot een telefonisch spreekuur. Omdat deze werkwijze niet optimaal bleek is deze werkwijze veranderd en houdt de maandcommissaris spreekuur in een spreekkamer in de inrichting.

Evenals in voorgaande jaren voerden de maandcommissarissen het maandcommissariaat zelfstandig uit. De maandcommissarissen bezochten gedetineerden op verzoek van het secretariaat of naar aanleiding van een ingekomen sprekersbriefje. Waar nodig trad de maandcommissaris in contact met de directeur om tot een oplossing van het probleem te komen. Ook gaf de maandcommissaris in voorkomende gevallen uitleg over de geldende regels.

De maandcommissaris maakt bij elk bezoek en van elk (bemiddelings)gesprek een kort verslag. De verslagen van de maandcommissaris worden besproken in de maandelijke vergadering van de commissie van toezicht.

6.2. De bemiddeling

Na binnenkomst werd een deel van de klachten doorgeleid aan de maandcommissaris om te onderzoeken of bemiddeling tot de mogelijkheden behoort. In het verslagjaar zijn 72 klachten ter bemiddeling naar de maandcommissaris gestuurd. Dit heeft ertoe geleid dat in het verslagjaar 43 klachten zijn ingetrokken na bemiddeling. De klachten waarin de maandcommissaris in het verslagjaar heeft bemiddeld betroffen o.a. bejegening, persoonlijke voorwerpen, contact buitenwereld en persoonlijke verzorging.

7. De rechtsprekende taak

Direct na binnenkomst worden de klachten beoordeeld. In veel gevallen worden klachten ter bemiddeling doorgeleid aan de maandcommissarissen. Er kan echter ook voor gekozen worden direct verweer op te vragen bij directie, dan wel het beklag kennelijk gegrond, kennelijk ongegrond of kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren. In het verslagjaar zijn vanwege de Covid-19 maatregelen veel klachten bij voorzittersbeslissing afgedaan.

De commissie heeft ervoor gekozen klachten die naar zitting worden verwezen meervoudig te behandelen. De beklagcommissie acht de behandeling van beklagzaken niet alleen van belang voor de individuele klager, maar ook voor zichzelf als instrument om te weten wat er onder de gedetineerden leeft. In verband met de uitbraak van Covid-19 heeft de inrichting verschillende maatregelen genomen om het risico van verspreiding van Covid-19 binnen de inrichting te beperken. Beklagzittingen hebben wel fysiek doorgang kunnen vinden, zij het dat een deel van de zittingen enkelvoudig was. Daartoe is besloten omdat op die manier minder mensen toegang tot de inrichting hebben. Om veel beweging te voorkomen werd geen mondeling uitspraak gedaan maar werden alle klachten schriftelijk afgedaan. In het verslagjaar heeft de beklagcommissie 22 keer zitting gehouden. Deze zittingen waren in 2 gevallen digitaal en enkelvoudig, 7 maal vond een enkelvoudige zitting in de inrichting plaats en 15 zittingen waren meervoudig en vonden in de inrichting plaats.

Klager, eventueel bijgestaan door zijn advocaat, en directie worden voor een mondelinge behandeling van het beklag uitgenodigd. Als gevolg van de Covid-19 maatregelen konden advocaten niet fysiek bij de beklagzitting aanwezig zijn maar werden zij telefonisch in de gelegenheid gesteld hun cliënt bij te staan. Een bijkomend voordeel hiervan is dat het makkelijker is om klachten in te plannen voor een zitting omdat de tijdsbelasting voor advocaten minder is doordat zij geen reistijd hebben.

7.1. Cijfermatig overzicht

In het verslagjaar werden in P.I. Achterhoek in totaal 648 klachten ingediend. Van de ingediende klachten zijn in het verslagjaar in totaal 192 klachten ingetrokken. De beklagcommissie heeft 112 klachten niet-ontvankelijk, 170 klachten ongegrond, 23 klachten gegrond en 1 klacht deels gegrond verklaard.

	2020	2019	2018	2017	2016
Ingekomen klachten totaal	648	565	416	475	389
Afgehandelde klachten totaal	608	454	430	450	341
Afdoening					
Ingetrokken totaal	192	144	175	145	149
Ingetrokken na bemiddeling	43	45	48	42	58
Ingetrokken ter zitting	46	36	32	24	51
Rogatoir verhoor	68	43	61	18	30
Niet-ontvankelijk	112	73	43	82	52
Ongegrond	170	121	86	128	66
(Deels) gegrond	24	28	30	31	22
Overgedragen	42	45	35	46	22

7.2. Doorlooptijden

De commissie heeft in het verslagjaar geconstateerd dat in 418 gevallen de wettelijke termijn van vier weken, welke termijn verlengd kan worden met vier weken, niet gehaald werd. Deze overschrijding werd veroorzaakt door factoren waarop de commissie slechts beperkt en/of indirect invloed uit kan oefenen, namelijk:

- bemiddeling door de maandcommissaris;
- overplaatsing van klager waardoor, een uitgaand rogatoir verzoek rogatoir moest worden gedaan aan de commissie van toezicht waar klager op dat moment verbleef;
- klager in vrijheid gesteld;
- klager zonder vaste woon- of verblijfplaats;
- klager ontvlucht;
- klacht aangehouden ter zitting van de beklagcommissie ten behoeve van het opvragen van nadere informatie van de zijde van klager, dan wel directie;
- beschikbaarheid advocaten.

Zoals te verwachten heeft ook de uitbraak van Covid-19 een negatieve invloed gehad op de doorlooptijden door de uitval van zittingen tijdens de eerste lockdown. Daarnaast was er in het verslagjaar sprake van onderbezetting bij het secretariaat waardoor klachten niet altijd tijdig werden ingeboekt en het opvragen van verweer vertraging opliep. Dit had tot gevolg dat het langer duurde voordat klachten ter zitting konden worden behandeld. Dit in combinatie met een toename van het aantal klachten dat in het verslagjaar is ingediend.

De commissie heeft geconcludeerd dat de wettelijke termijn van vier weken, eventueel te verlengen met 4 weken, gerekend vanaf datum binnenkomst geen reële termijn is waarbinnen een klachtenprocedure kan worden afgerond. De doorlooptijden blijven onder de aandacht van de commissie en het streven is deze in het verslagjaar 2021 te verkorten. Om dit te bereiken zal de voorzitter in samenspraak met de secretaris de doorlooptijden bewaken en hierover verslag uitbrengen tijdens de vergadering van de commissie.

7.3. Rogatoir verhoor

De commissie heeft in het verslagjaar 79 verzoeken tot rogatoir verhoor ontvangen van andere inrichtingen. Deze werden veelal behandeld door de voorzitter van de beklagcommissie. In enkele gevallen bleek dat niet mogelijk omdat de gedetineerde niet meer in de inrichting verbleef. Gedurende het verslagjaar zijn 68 rogatoire verhoren afgenomen. De processen-verbaal werden opgemaakt en verzonden naar de verzoekende inrichting.

8. Conclusies

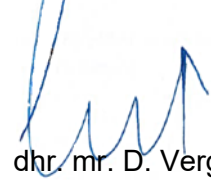
Dit jaarverslag 2020 is vastgesteld tijdens de vergadering van de commissie van toezicht van 7 april 2020.

De secretaris,

mw. M. Gort

De voorzitter,

dhr. mr. D. Vergunst

9. Bijlagen

9.1. Overzicht soorten klachten per onderwerp KLAVER

	2020	2019	2018
Activiteiten (arbeid)	21	17	16
Activiteiten (diversen)	27	20	11
Activiteiten (luchten)	15	13	10
Activiteiten (sport)	4	5	3
Behandeling	11	8	7
Bejegening	60	46	46
Bewegingsvrijheid	2	1	1
Compensatie	1	1	0
Contact buitenwereld (bellen)	26	7	6
Contact buitenwereld (bezoek)	26	20	20
Contact buitenwereld (media)	--	1	9
Contact buitenwereld (post)	11	5	10
Controle	10	14	9
DBT	24	14	9
Dienst terugkeer en vertrek	--	0	0
Disciplinaire straf	88	94	45
Dwangbehandeling	0	0	0
Eisen verblijfsruimte	17	14	5
Geweld	1	0	0
ISD	8	19	6
Informatie / procedure	4	4	3
Nog onbekend	0	2	0
Ordemaatregel	41	6	4
Persoonlijke voorwerpen	69	58	35
Regime	5	1	2
Rekening courant / zak- en kleedgeld	19	36	37
Rogatoir verzoek	82	52	52
Schadeverhaal	0	2	1
Selectie / overplaatsing	--	0	0
Selectie / overplaatsing (extern)	5	12	11
Selectie / overplaatsing (intern)	3	6	3
Time-out	0	0	0
Toezicht	--	0	0
Transport	3	1	2
Verlaten inrichting	17	39	23
Verzorging (diversen)	2	3	0
Verzorging (godsdienst, levensovertuiging)	0	1	0
Verzorging (medische)	33	26	29
Verzorging (persoonlijke)	13	17	10
Totaal	648	565	416

9.2. Managementoverzicht KLAVER

	Beginvoorraad	Instroom	Uitstroom	Doorlooptijd	Geground	Ongegrond	Deels geground	Overgedragen	Niet-ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Eindvoorraad
Kw 1	182	220	173	84	9	49	0	12	27	35	7	18	16	229
Kw 2	229	90	152	103	3	46	0	11	31	42	6	8	5	167
Kw 3	167	224	149	95	2	23	0	11	17	21	21	11	43	242
Kw 4	242	114	134	147	9	52	1	8	37	5	9	9	4	222
Totaal	182	648	608	107	23	170	1	42	112	103	43	46	68	222

9.3. Totaaloverzicht KLAVER

De cijfers over het jaar 2015 van het CvT Bureau Zutphen (Z) en het CvT Bureau Arnhem (A) zijn in onderstaand totaaloverzicht opgesplitst omdat het secretariaat in dat jaar is ondergebracht bij het CvT Bureau in Arnhem.

Jaar	Doorlooptermijnen in dagen								Beslissingen								
	Instream	Uitstroom	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	> 60	Geground	Ongegrond	Deels gegrond	Overgedragen	Niet-ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek
2011	379	326	39	83	34	42	45	83	18	77	3	3	38	108	46	*	33
2012	298	330	38	79	24	39	35	115	18	61	1	14	80	96	26	*	34
2013	335	287	38	74	39	39	14	83	41	47	0	22	18	94	21	*	44
2014	706	742	27	111	79	216	155	154	54	113	2	25	32	152	334	*	30
2015 (Z)	0	33	0	0	2	1	4	26	5	12	1	0	3	10	0	0	2
2015 (A)	273	245	25	68	26	35	25	66	21	51	4	14	23	49	31	14	38
2016	389	342	35	56	43	47	23	162	56	133	7	30	91	59	64	28	11
2017	475	450	53	85	54	39	30	189	29	128	2	46	82	79	42	24	18
2018	416	430	56	91	27	36	41	179	29	86	1	35	43	95	48	32	61
2019	565	454	44	85	51	47	44	183	23	121	5	45	73	63	45	36	43
2020	648	608	23	78	23	33	33	418	23	170	1	42	112	103	43	46	68

* In dit verslagjaar werd deze categorie niet gehanteerd.